
struction du passé n'est pas une opération intellectuelle destinée simplement à établir la causalité. Elle implique une éthique de la reconstruction comme éthique de la rédemption, devant permettre, à terme, la résolution des conflits. D'emblée, l'auteur qui n'est pas et ne veut pas être historien, sort du champ historique pour se hisser au niveau du philosophe confronté à une aporie (15) cognitive. Comment admettre que « Auschwitz », à la fois un symbole mémoriel et un événement moralement inadmissible, soit l'unique événement incompréhensible de l'histoire ? Et, si, en bon sophiste, il simule l'étonnement : « La compétition pour le statut de victime par excellence peut-être réduite à la vaine quête d'un prestige déplacé » (p. 13), c'est pour constater que de « façon plus fondamentale il y a... des attentes de reconnaissance, issues d'une histoire tragique d'humiliations, d'occultations et de stigmatisations de personnes » qui avaient enduré le pire. Aussi ce qu'il veut raconter, c'est « l'acharnement à être reconnu et l'enfer qui se crée quand la réponse ne vient pas ». Mais, aussitôt, il met en garde contre les « instrumentalisation franchement politiciennes de la mémoire en général et de l'affirmation de l'unicité de la Shoah en particulier » (p. 14). Comme il met en garde contre « les milieux de mémoire », contre « l'instrumentalisation de la mémoire ». Toutes périphrases qui désignent Israël et certaines organisations sionistes de la diaspora.

C'est dire que J.-M. Chaumont prend des risques, brave le danger de l'incompréhension, et même ajoute, en conclusion. « Si je ne craignais l'incompréhension, je dirais qu'Auschwitz m'a rendu révisionniste » (p. 290). Un terme provocateur corrigé sur le champ par l'affirmation de la « singularité mémorielle » d'Auschwitz (p. 291) qui n'est pas — le lecteur l'a compris — la « singularité historique » de la Shoah.

Le projet de J.-M. Chaumont est donc de faire émerger les vrais enjeux d'un débat que nourrit une production universitaire démesurée, « encouragée par la création de nombreuses chaires dédiées à la Shoah », selon les termes de Richard Marienstras (16). Pour cela il propose un double déplacement de la focale. Passer d'un soit-disant controverse historique sur les événements à un conflit entre groupes sociaux (passer « de prétendus enjeux de connaissance à de réels enjeux de reconnaissance »). S'arrêter non plus sur le temps de la guerre mais sur la période qui la suivit. Dès lors, il ne s'agit pas d'une histoire des nazis et de leurs victimes mais « d'une histoire des victimes entre elles... dans leurs rapports complexes avec des États et des sociétés civiles de l'après-guerre » (p. 18). Sans ignorer les aspects de la « victimisation primaire » endurée pendant la guerre, J.-M. Chaumont s'intéresse « au processus de victimisation secondaire ».

Voilà une notion qui mérite notre réflexion. Car si le débat autour du génocide arménien n'a rien à voir avec les nazis — malgré la pertinence de certaines remarques ou extrapolations d'Yves Ternon, de Vahakn Dadian, ou de Hilmar Kaiser (17) sur les responsabilités allemandes — depuis les années 20, les Arméniens, descendants des survivants de 1915, ont bel et bien vécu un « processus de victimisation secondaire » et transgénérationnelle. C'est ce que prouve leur acharnement pour « obtenir la reconnaissance, leur « travail de mémoire » (18), les débats psychanalytiques sur le rapport à l'identité arménienne après le génocide et sa transmission (J. Altounian, K. Beledian, H. P. Dralman, M. Nicheanian etc...) et le « lien communautaire » (M. Hovanessian). Mais, selon Alain Besançon, membre de l'Institut, « les Arméniens n'ont pas tout à fait atteint cette masse critique nécessaire pour le nombre, la puissance, l'influence, à porter la mémoire » (19).

« La concurrence des victimes » est structurée en trois parties. J.-M. Chaumont

décrit d'abord « le temps de la honte » (1945-1967). Il y place l'origine du conflit. À partir d'un témoignage de Simone Veil, déportée avec sa famille alors qu'elle n'a que seize ans, il démontre que le retour des Juifs en France se déroula, en 1945, dans l'indifférence générale. À l'humiliation et à la honte des déportés « raciaux », innocents et déportés pour « riens », il oppose la considération et le prestige des déportés « politiques » et des résistants. Il enregistre les réactions et les effets pervers suscités par ce « délaissement » des Juifs — mot est de J.-P. Sartre (1946) — (p. 64) et précise le contenu des attentes frustrées de reconnaissance originelle. Et cela, malgré le Tribunal de Nuremberg (1946) qui, dans sa condamnation des crimes contre l'humanité, ne distingue pas, il est vrai, le destin particulier des Juifs du destin des autres victimes du racisme nazi (p. 84). Et malgré la création de l'Etat d'Israël (1948) dont les fondateurs stigmatisaient la passivité des victimes juives qui partaient « comme des agneaux à l'abattoir » (p. 33).

La deuxième partie, intitulée « Le temps de la gloire, 1967 », transporte le lecteur aux États-Unis où les rescapés de la Shoah vont être l'objet d'une « glorification dont un des effets les plus tangibles sera une fulgurante ascension statutaire » (p. 93). J.-M. Chaumont attribue cette inversion de la valence du stigmate à Elie Wiesel, futur Prix Nobel de la Paix. Il date cette métamorphose : elle aurait eu lieu à New York, le 26 mars 1967. (jour du Pûrim, la Pâque juive), au cours du symposium annuel de la revue « Judaism », quatre personnalités juives — Emil L. Fackenheim, Richard H. Popkin, George Steiner, Elie Wiesel — sont invités à traiter le thème des « Valeurs juives dans le futur après l'Holocauste » (p. 99). Nous sommes trois mois avant la guerre des Six Jours qui va mobiliser de façon sans précédent, la diaspora juive en faveur d'Israël. Selon Chaumont, c'est au cours de ces savantes discussions, entre universitaires, que se serait imposé le point de vue d'Elie Wiesel sur l'unicité de la Shoah. C'est ainsi qu'il aurait débuté le débat sur la singularité de la Shoah, débat dont les multiples dimensions aux États-Unis, en France, en Allemagne, en Israël sont passées au crible de l'analyse. Ecrasé sous le poids des citations, le lecteur découvre avec stupeur l'existence d'un argumentaire philosophico-théologique. Le caractère unique du génocide juif serait moins lié à l'unicité de l'événement historique (symbolisé par Auschwitz) que par la singularité du peuple juif, le « peuple élu ». Plusieurs participants du symposium de New York, et non des moindres, se réfèrent au « Livre de l'argument et de la preuve pour faire triompher la religion méprisée » de Judah Halevi (1075-1141), une autorité médiévale pour qui l'histoire juive est le « noyau interne » de l'histoire mondiale (p. 101).

Les réactions ne se font pas attendre. D'abord à l'intérieur de la communauté juive où nombreux sont ceux qui tout en ayant un « sentiment filial » vis-à-vis du judaïsme (François Furet) n'adhèrent pas au messianisme juif. Puis, les réactions de plus en plus violentes chez les autres « groupes victimisés » (Tziganes, Noirs et Indiens américains, Arméniens, etc...) conduisent à l'apparition de la concurrence des victimes et, avec elle, d'une littérature prolifère aux accents souvent talismaniques.

Les Arméniens, on le sait, n'appartiennent pas au « peuple élu », même si, comme ils se plaisent à le rappeler, la plaine de l'Ararat a été le lieu du deuxième départ de l'humanité après le déluge. À la veille des célébrations du 1700ème anniversaire de l'adoption du christianisme par l'Etat arménien, les rapports que les Arméniens entretiennent avec Dieu ne s'inscrivent pas dans l'eschatologie mais dans une histoire nationale. On comprend dès lors que les Arméniens qui en sont encore à se battre pour une reconnaissance du fait même du génocide par les autorités turques aient manifesté

quelques impatiences et aient contesté aux Juifs le monopole du génocide. J.-M. Chaumont place ces premiers affrontements dans le contexte arménien (p. 162). L'ouvrage de Richard Hovanessian « The Armenian Holocaust » (1978) a été le premier d'une série de publications, aux États-Unis et en France, dédiées au génocide arménien. R. Hovanessian a cherché et obtenu depuis 20 ans l'accord d'éminents intellectuels juifs ou israéliens (Israël Charny, Helen Fein, Yehuda Bauer, Irving Horowitz etc.), sans désarmer pour autant les partisans d'une position juéo-centrique. C'est pourquoi Pierre Papazian met en cause, en 1984, la notion « d'unique unicité » de la Shoah.

« L'Holocauste juif ne fut pas une répétition du Grand Massacre arménien, tous deux sont des événements uniques, mais avec une similitude de base : dans chaque cas, un gouvernement tenta la destruction systématique d'un peuple assujéti. Tous les autres facteurs peuvent bien être complètement distincts, sous cet aspect essentiel qu'est l'intention des bourreaux, les deux événements étaient ordonnés à la même fin. Et tous les deux, peu importe combien ils diffèrent par ailleurs, furent des cas de génocides » (20). Notion d'unicité combattue avec énergie par V. Dadian (21), au risque de nourrir chez certains le soupçon qu'il partage les vues de ceux qui, aux États-Unis, dénoncent le « Shoah Business » (R. Marienstras). Dans le copieux chapitre intitulé « Au cœur du débat sur la singularité » J.-M. Chaumont évoque bien entendu les autres « victimes » — Black Muslims, Indiens, Cambodgiens, Tutsis Rwandais, Bosniaques — et entraîne ses lecteurs en Europe sur les traces de Maurice Cling, d'Alain Finkelkraut, de Romy Brauman, d'Eliezer Morin. Sa sympathie va évidemment à l'historien Arno Mayer (22) qui dénonce l'emploi du terme « holocauste » désignant une offrande sacrificielle faite à la louange de Dieu et entièrement consumée par le feu et qui refuse de détacher le « statut juif des circonstances historiques tout à fait profanes qui l'ont vu naître » (p. 130).

Dans la troisième et dernière partie de son livre où les incidences relatives aux Arméniens ne sont pas rares, J.-M. Chaumont s'attache à définir la notion de génocide, à la distinguer de la notion d'éthnocide. Il tente de donner une interprétation alternative de la singularité absolue, dans la perspective d'une résolution des conflits. Il souligne la quête de reconnaissance des victimes et de leurs descendants, cette reconnaissance devenant un élément cordial de l'identité des minorités et de leur culture. Il plaide pour un nouveau rapport à l'histoire.

« La concurrence des victimes » est un livre long, dense et polémique dont l'auteur traite avec vigueur et pénétration un problème difficile entre tous et qui « chante le présent ». Par ses détours philosophiques et théologiques, par ses effets d'exagération et de systématisation, ce livre peut irriter. Et il a en effet scandalisé nombre d'intellectuels juifs et non juifs. Mais l'important dossier que lui a consacré « Le Débat », la revue de Pierre Nora, montre qu'il ne peut laisser indifférent et qu'il appelle la réflexion et la discussion : Pierre Bourdieu, Richard Marienstras, Michel Wievorka y ont exposé sans ménagement, leurs critiques et Jean-Michel Chaumont a accepté de leur répondre avec sérénité (23).

Ce livre qui répond à certaines attentes du lecteur arménien, souvent déçu par les obstacles renouvelés qui jalonnent la longue marche vers la reconnaissance du génocide de 1915/24, doit être lu avec attention et sans jamais perdre de vue que les tenants de l'unicité de la Shoah — mystiques ou fanatiques ? — sont une minorité.

Il n'empêche que, comme nous le avons confrères de « Haïastan », Sevan Ananian et Varoujan Sarkissian, nous avons éponné à cette lecture un « étrange réconfort ».

ANAHIDE TER-MINASSIAN

Airil 1998

- (1) Rappelons les résolutions de la Sous-Commission des Droits de l'Homme de l'ONU (1984), du Parlement européen (1987) ou plus récemment du Sénat de Belgique (1998).
- (2) Les actes de ce Tribunal qui a conclu à la culpabilité des Jeunes-Turcs et à la responsabilité de la Turquie comme Etat-successeur ont été publiés par G. Chaliand (ed.), « Le Crime du Silence », Paris, 1984.
- (3) Yves Ternon, « L'Etat criminel. Les génocides au XXe siècle », Paris, Le Seuil, 1995.
- (4) Le vote n'a pas encore eu lieu.
- (5) « Courrier International », N° 375, 8/14 janvier 1998.
- (6) « Haratch », 13 et 17 janvier 1998.
- (7) 16 mars 1998.
- (8) Raul Hilberg, « La destruction des Juifs d'Europe », Paris, Fayard, 1988.
- (9) Rappelons que dans son premier article R. Lemkin construisit son concept en utilisant l'exemple arménien.
- (10) Xavier de Planhol, « Minorités en Islam. Géographie politique et sociale », Paris, Flammarion, 1997. Constate que la « question arménienne » a donné lieu à une littérature immense et déplore que les Turcs aient négligé trop longtemps la publication de leurs archives : p. 450, n. 144.
- (11) On sait que l'Arménie soviétique a été « empêchée » jusqu'en 1965 de commémorer.
- (12) Publié aux Editions La Découverte, Paris, 1997 ; 380 pages dont 26 pages de bibliographie.
- (13) J.-M. Chaumont autour d'Auschwitz. De la critique de la modernité à l'assomption de la responsabilité historique : une lecture de Hannah Arendt, Bruxelles, Académie Royale de Belgique, 1991.
- (14) Jean-Marie Ferry, « L'Éthique re-

- constructive », Paris, Editions du Cerf, 1996.
- (15) Aporie : Difficulté d'ordre rationnel n'apparaissant sans issue (Petit Robert).
- (16) R. Marienstras, « La stupeur du monde », Le Débat, Paris, N° 98, janvier-février 1998, p. 173.
- (17) Hilmar Kaiser, « Imperialism, Racism and Development Theories. The Construction of a Dominant Paradigm of Ottoman Armenians », Ann Arbor (Michigan), 1998.
- (18) « 1914-1998. Le travail de mémoire. Cette exposition qui se tient à la Villette jusqu'au 12 juillet 1998 et dont l'initiative revient à Elie Wiesel accorde une place insignifiante au génocide arménien. Voir « Haratch », 25 mars 1998.
- (19) Alain Besançon, in Plamias - Mesdun, N° 98, février 1998, p. 10.
- (20) P. Papazian, « La "Unique Uniqueness" », cité par J.-M. Chaumont, p. 163.
- (21) V. Dadian, « The Tripartite Ethnocide of the Holocaust and the Imagery of Uniqueness », International Network on Holocaust and Genocide, Vol. 11, 1996.
- (22) Arno Mayer « La "solution finale" dans l'histoire », Paris, La Découverte, 1990. Ce livre est préfacé par Pierre Vidal-Naquet, dont le nom n'est malheureusement jamais mentionné par J.-M. Chaumont.
- (23) « Le Débat », Paris, N° 98, Janvier-Février 1998, « L'unicité de la Shoah », pp. 155-186.
- (24) Comme le montre la résolution du Sénat belge (26 mars 1998).
- (25) « Haïastan », « Un étrange réconfort », Paris, N° 591 et 592, novembre et décembre 1997.

«**ՀԵՍԿ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՏԱՐԵԳԻՐՔ**»

(ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Է.Վ. ՏԱՐԻ, 1995 - 1996)

- ԱՆԹԻԼԻԱՍ, 1997, 680 էջ -

ԼԵԻՌՆ ՇԱՌՈՅԵԱՆ

Անցնող տարւոսն լրումին հետ, Անդրկիսիմիական Կաթողիկոսին, Անդրկիսի Մեծն Տաւն Կիլիկիոյ Կաթողի սուրբան տպարանէն լոյսին եկաւ Հայապաղատամբ Տաքեղիքիի Հրեթմաւոր թիւը, ճոխ ու ճարտուս բնութիւնով իրենամբ, այլեւ պատկառելի ծաւալով, ի հետեւեալն Հայ ընտրանի մասաւրախանութեանց զմաստեղի մէկտեղմին ու դործակցութեան:

Համարն ամառային թման, Հասկ է
յախաղձաղ Տաքեղից հեռա սառը
հեղ՝ Հրատարիկից հեռ, Կիլիկի
Բայրիկաբեհան, այն մեակ սառը
Թեմար՝ այն մեկ առաջիկից ցոյցացի
Միկրոն տղային՝ կիկիցսաղի
գծածնեկեան պատկին ու դեմազի
Կիլիկորդ էլ իսկ ժամանորակուհի
սառը թր, քաղաքապարտ սեղ սառյժ
Կարկաղեան թոքի՛ լարժ յոգումը
հեռ է ուսումնասիրեկեան, ձգեկ
դուռնձ Հաւաքաբան Հայ դուռնակ
ուսուցիչանմանեան, Ինչպէ՛ս թորո՛ր,
Էր Գաբրիէլ Ս. Յովսէփեան Գաբրի
էլ, այն Տաքեղիցէն Հիմարեան
հաւաքի խմբապետ, մեկ յիշանմ
թր սառը՝ սեղոր Ս. Քիւրի լոյս ընծայ
թր սառը՝

[illegible][illegible]

«Քվկումբի» շնորհակալ այս աշխատանքի
մաս, զոր կը կատարեն Տարգերիբը
Հայաստանիցները, Հայ եկեղեցւոյ պատ-
մութեան, Հայաստան Աշխարհի
այլին, սփռութեան երեւոյթներու, զգա-
նազարկներէ հաղցելու, մասնակց-
ական հետազոտութեանց, սթիպեն-
տանդներու կամ փաստաթուղթներու
բաշխումներէններու եւ անկարկներ
նշանակել:

Վիսկովայ Եկեղեցւոյ պատմութիւնը ուղեւորող իրենքէն, Տարեգրեք տարեկան իրենց աստուածաբաններու պարտաւորեալ իր յանձն Ամբիկոսի մանկապարտէսէ ձեռք ձգուած մեղեանք ու Եկեղեցւոյ տնային երկաթեայ իրեր մը՝ «Աստուածաբանութիւն» խորհրդարան, անցեալ դարու երեսին Տոպուսիանիանի Գաբրիէլ Աբր. Այվազովսկի (Այվազյան) գրիչէն։ Այվազովսկի Միխայիլան Նախիկէն միտաբան էր ու իր յետադասին դարձած Հայ Եկեղեցւոյ գրիչը, դարաբար ինքուով շարք

դրուած, իր սոյն երկասիրութեամբ (հրամցուած է հատուած մը միայն) չակ մը կուտայ իր ժամանակաշարտուած արանակաշ, մտածողութենէն:

Ֆիլանտոպի ինստիտուտների է. Ս.
Կրդ. Բեկշեյն (Գելբուրգ), հաստատաբար աշխատել է Տաբերբերգի Ս. Ն.
Լավբադեիցիի ՄԱԿժմարի Գաղտնի
ընդերքի ֆաներիկայի թաքցվածության
հանգրվանով Հերբեր քաղա հոգեւ
հոգեւղեկական էլ. գաղտնի գործ առն
առն երկին գաղտնի թաքցնող ու. ֆու
րիկ թաքցվածությունների կարգը գոր
ծել է. կառ առնույն թեւում, խոսքեր
ճանաչողներին ընդ զանգ կառույց
Լավբադեիցիի թաքցվածության 800-ամ
տոթիկով (1198 - 1998) թաքց Սյուն
ժողով լույսին պիտի թեկ թաքցնող
փորձեալ. Գր աշխատանքներ ամբող
թիւր, առանձին զբոսով:

[illegible]

Հարություն - Սեփեհրեան Վաթ
Մամեկոնեան, որ օգնական բանվոր
պահույն ձեռք Հայադիվանյան պարբեր
ականներով, լուսաբանող տակ կը
էշխատակապք ինքնիցիմով ծագու
պայքացանք Ռուսեան - Արևել
1912-1938)։ Ըստ իրեն, արաբաց
կույն իր անցքը կը լուսաբանեց 19
Սուսանայի Կոմիտեի անդամներ
սերքանքով իշխ Նուբարեանցի (Պապ
սար Բեշե, Պարսկաստան) այդ ա
րք ձանի 1912-ին, ստորեկ իր ան
պահանքները կը բացայնի 20-ա
նականներով, ինչն Ռուսեան - Արև
Ս. Գրիգոր Լաստիվերի Մայք առ
կը կառուցուի ու Կոմիտեի յոյ 1938-
Մամեկոնեան, օրինակելի կանաչա
պաշտ աղբ ստանձնող Նուբարեան
պայքանքով, ինչն Ռուսեան - Արև
կույն իր անցքը կը լուսաբանեց 19
Սուսանայի Կոմիտեի անդամներ
սերքանքով իշխ Նուբարեանցի անդա
մներ։

Պատմագրական կամ դուռ գրական դեմոստրացիոն յօդուածներու կարգինն՝ զորոթիմը կը գրակ նախ Գլոսս Մուրիկեանի Քրիստոսեան ծառայուն պատմական պատկերը՝ «La Genèse du Royaume ménéen de Cilicie» («Վիլիկիայ Հայոց Գաղութորութիւն մատուցմը»), որ կը իր ժ.է. դարու ստեղծութիւնը ներկայակար իլիւրիկեան Հայկական իշխանութիւնն ստեղծիւնէն, որ ըստ էութեան կը տրեւրի նոյն տարիքի գրականութեւն քրիստոսեան — եւրոպական Հանրագիտար ընդհանրագիտարներն:

Հանդիշեցաւ պատմագիր եւ սուսց
պէս ինչպէս եղիւրանին զժԷ. դի
զպատմա շարժմանին խորհրդին
հոգին (ԸՔ՝ 231 - 254) անտուճ
Ներքինին Հայ զգաւորականն իմ
սակ ժեքնորային թէկ զպատմագր
պատմութեան՝ 50-ական թուական
դրոշմ, ինքիք տառապարտ Կոտոր
Պրշաւանոյց ժամուրդան զարթոյ
եւ անոր թէ՛ Կրտս ու Նաբան պ
թիւրթիւրեւ, թարգմա զերին: Այս
Նաեւ Նաբան մաշտմանստ զ
թիւրթիւրեւ թէ՛ իրապաւ ու իմար
րանտապարտ զմտաց յարդան թ
նէս թախի՛ Նաբանին զրոյթին
255 - 264):

Կոստան Զարեանի մարին Յակոբ Օ
կանի ստորագրած դրական ակնարկը (1865 — 1872), ըստ խմբագրության հաս-
տիացումին՝ թաղուած է մեծանուն ք-
նադատին՝ 334 փոքրագիր է Կնոց, մե-
նագիր է և անոթի մէջ ժողովածոյն (1872 է ըստ օր թէ այդ ժողովածոյն ու-

մեզ քիչուհի է կամ որո՞ւ, սկսեցին
հարցնել է: Ամուսնացած է Յակոբյան
միջույն, ուր մտածիլ զարեանում է
զեւ Մամբիկյանն ապի էկին, նամ
հեն կը չարգելանք Յ. Օսկանյան
Չարեանի ուղղելու (1920 թ.), չ
արբանակի կարգով մասնակցության
ցուցակ մը կուտան Չարեանի արեւել
տարածքով յոյեաններուն, կամ Ռուս
նախորդներուն, հշիշով ամբողջ
հէշ ապա ախտաւորան սկզբունկն փ
հաշուարան ունի եւ ո՞ր մէկ ձեռով
յաւաղելի վերջնական լրջա:

[illegible][illegible][illegible][illegible]

(Մեացեալը յաջորդով)

ՖԻԱՆՍԱԶԱՅ

«ԱԿՆ» ԵՒ «ԿՈԶՆ»

ՀԱՄԱՅԹՆԵՐՈՒ ԵՒ ՈՅՈՒՆՆԵՐՈՒ

Վ ԵՆԵՏԻԿԻ ԶՈՏԿՈՒՄ

ՀԱՄԵՐԳԱՇԱՐԳԻ՝

Վերստին Գաղաղակապության նախ
ձևերի մասին Քերթիշի նախնիները
տարբերություն չէին տեսնում երկրի
միջին և արևմտյան մասերում և հայտնա-
բերել խորհրդի կրող փառաբանի
սակերպության՝ Հայ Մարտիրոսի հառա-
նդի առկայության։ Գերեզմ ըն-
դհարյան փառաբանի առաջին առեկ
ցած եր Դմիտրի չլինելով, իսկ չլին-
ելով յայտարարող ապագանի պատկեր-
ող Ջուլիայի Ս. Ավետիսյանի վա-
րկերից, գրելիք օրոնքաբանի առ-
մուտ խորան նկարի, նորի կերպ-
րից, արժանապատիվ։ Գրառի կեր-
պի, կապույտ կերպի վրայ առնա-
նակապատ առաջը տիրի խորհրդանշ-
անություն երկրից, առաջադրող կեր-
պության։

[illegible]

1955-ին շինվում է Վենի՝ համըր
համայնքի զոյգ ստույն, ին-
չըսեմ ընկերացի տարած դժուար
պայտու, հետադարձական պոստալը
ընկալ կարելի է բարձր հաղորդակ-
նիկայիցով հաղորդում ասքինքն, բ-
այնուր երկրպետներն առանցիկ, բ-
այնուր աշտարակները քրտակը հա-
մադ տար հանդիսանալ: Գնահատ-
վալ ուր յուրեմբ Քիթիմանը քրտ-
առանցիկ պայտալով, առանց ժը-
րիկի ընդ, Վենի՝ ընկերպարներն ին-
չանակ երկր Ռուսահայկութան հի-
նարի եւ նեղակ պայտալներն նույն-
պայտ, յարանակներ, երկրպետ
պայտ Ժամադը հիմալներն ին-
չանակ ընդ համար հարկոց կը
ընկալ: Բայտակներն ինչպիսի
նեղ հետադարձական է ինչպիսի հա-
մադ հաղորդակներն յարձը հաղ-
որդանակ պայտալով դրեմ նեղա-
պայտակներ հոյ հաղորդ հաղորդ-
նիկայիցին հոյ դժուր ընկերպար
պայտակներն դրեմ հաղորդակ
պայտակներն ինչպիսի հաղորդակ
պայտակներն ինչպիսի հաղորդակ
պայտակներն ինչպիսի հաղորդակ

[illegible]

nt au : 01 40 51 11 90.

Վարդան Մկնտեան ծառ կոզմածէ
աշն սեւորեալ ըր րախտն ունեցած է իր
գոտարարական իրեն ստանալով. 2. Յ. Դ-
ան ընտրութիւն ըր կենսական զին խա-
ղաց Սիւրիւրի կըրտան տէջէ, ապաշին,
կրթական քէ շակութիւն զետի վրայ:
Յուշարկարութիւնը կոտորաւած է
երեւոյթիքի, Մայիս Բուն, Մոնթրեալ
Մ. Եւրոյր եկեղեցւոյ տէջ:
Մէր ցտակութիւնները իր աշխիճ
Շաքլ Տէր - Մկնտեան - Մկնտեան:

Atelier de Chant

du 11 au 21 août 1998

Région lausannoise (SUISSE)

S. KAZANDJIAN-PEARSON,
Travail technique
Compositrice et cantatrice, professeur
de chant au Conservatoire de Lausanne
et au Cerele Lémanique d'Etudes
Musicales.

JULIO WERNICKE, Interprétation,
Co-répétiteur au Conservatoire de
Genève. Ancien co-répétiteur du Grand
Colon de Buenos-Aires et du Grand
Théâtre de Genève.

Cours de 50 mn. par jour alterné
Frais de participation : F. Fr. 2400.-
(inscription, cours et frais
administratifs)
/Possibilité de logement chez
l'habitant sur demande/

Inscriptions et informations
au 15 juin 1998

Mme S. Kazandjian-Pearson
Tél. : 21 - 943. 13. 50
65 A Route de Vevey,
1807 - BLONAY (SUISSE).

(Ծար. Ա. Եղեմ)

բովեմար նշանակում են տեղականներ
միջևև նոր բնաբովեմարները:

ՄԱՐՏԱԿՆԵՐԻ ՎԱՐՉԱՎԱՐԻ
ՆՈՐ ՎԵՐԱՎԱՐԻ
ՖԱՐՆԱՎԱՐՈՒՄԸ

Մարտական (Վարչար) Շրջանային
վարչականի նոր ղեկավար է Ֆրանսու-
ա զարգացի՝ Մեակ Արմանի, ծնուն-
դով Վերանայի, 33 տարեկան, որ միջ-
նակ էր նշանակում զինված է Վարչարի
իշխանությունները զարգացնելու գա-
ղազարգացիքն ստանալու համար:

3545 ԳՈՐԱՐԱՆՈՒԿ
ՎԱՐՉԱՎԱՐԻ

ԼՂ Հանրապետության մէջ 3545 զոր-
մարտիկ կա և լատ տեղանք միանա-
գրական վարչարանի զորմարտիկներ
կրնայ նույնի:

ԳԻՒՄԻՆՆԻ ԴՈՐ ԲՆԱՎԱՐԱՆԵՐԻ

Միջևև տարեկանի կամրոյնանալ Գիւմ-
րին Սայրա Նովա պոլիտիկ զարգա-
նական համայնք, Հու կր կառույն
նոր բնակարաններ 66 բնակարան համա-
ր: Երկարությունները ստանձան է Հայկո-
սական պետական մեծարություններ և
Ֆրանսուսական ալ կապահովել պե-
տական պետական, զարգացականներ և
հիմնականներ: Ապագային կր պատուի
համայնքային զրաւտան վարչին,
կամրի Սայր և ալ կամրականությունն
ներու ներդրումներուն որոնք շնորհի
2001-ին, Գիւմրիի մէջ կառուցուած կ'ը-
լայ 0,9 միլիոն քառակուսի մետր բնա-
կարանի մակերես, որպէսզի հիմնական
լուծուի կապարաններու մէջ ապրող 17
հազար բնակարանի բնակարանային հարցը:

ՍՍՄԸ ՄԱՐՏԻԿԻ ԱՅԻՆԻՆԵՐԻ
ՀԱՐՆԵՆԻՔ ՓԻՆԱՐԻՆԵՆԸ

Մայիս 3-ին, Ալեքանդրիայի մէջ, հո-
մայնարտիկներ շայտառանք ղեկավար
Գ. Կապանանի տեղի ունեցած է ապ-
ագային ձեռնարկ Սոս մայրիկի աւան-
նեղու փոխադրութեան արարողություններ:
Սոս մայրիկի աւանը Երևանի Եւա-
րուրդ Բաղլի, արարողություններ, որ կ'
կամրական է ՍՍՄ-ը տեղի կ'ունենալ
սալիկն անկախ Հանրապետության 80-
ամեակի շրջանակներ մէջ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՅՈՒՆԵՐԻՆԵՆԸ
ՀԱՐՆԻՎԱՐՈՒՄԸ

Երևանի օդակայանի ուղևորաբա-
նի տնային, կապանանի միջնակային
Գաղապետության անդամ կառույց Դե-
միտրի Գաղապետական պաշտամարտու
հալուր ստացած է անոնք ընթացքին
Միւսկ տեղի ունենալու կապանարտի Եւ-
րոպայի տնայնություններ:

ՓՈՐԻՉԻ
ԷՍԱՆԵՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԻՆԵՐԸ
Կր կապանարտիկ

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՄԸ՝

«ՀԱՄԱՐԱՐՈՒՄ - ՎԵՐԱՎ»

Մանակունքներ Վեր կապար-
(լաշակ) Նով, Երզ, Նուայ, ար-
տաւանություններ:

Կերակ, Մայիս 17, ժամը 15-ին
Հ. Բ. Ը. Մ. Վ. Ս. Մանուկյան
որհաճ

118, rue de Courcelles, 75017 Paris
Յայտարար աւարտին՝ նախընթացի:
Մարտիկու մանակունքներ 60 Ֆր.:
Երկարարարներ 30 Ֆր.:
Տեղերը պահպանել հետաձգանքով՝
01 - 43 - 08 - 12 - 06
կամ՝
01 - 48 - 55 - 32 - 47
Թիւրքուհ:

UGAB — UGAB — UGAB —

UGAB — PARIS

Le génocide en débat

A l'occasion de la parution du numéro
spécial de la Revue d'Histoire armé-
nienne contemporaine,
consacrée à

L'extermination des Arméniens otto-
mans en Syrie-Mésopotamie (1915-16)
RAYMOND H. KEVORKIAN

et
CLAUDE MUTAFIAN
desseront un
bilan de l'actualité autour du génocide
le mercredi 13 mai à 20h45
au Centre Culturel Alex Manoogian
118, rue de Courcelles, 75017 Paris
Métro: Courcelles

UGAB — UGAB — UGAB —

Le Centre Culturel
SAINT MESROB
vous invite
à une
CONFERENCE
donnée par
ANAHIDE DONABEDIAN
Maître de conférences à l'I.N.A.L.C.O.
Docteur en sciences du langage
sur le thème de :
• LA POLITIQUE LINGUISTIQUE
EN ARMÉNIE
— 1921 - 1998 -
le Jeudi 14 Mai à 20h45
Au Centre Culturel
SAINT MESROB
10 bis, rue Thouin, 75005 PARIS
Métro: Cardinal Lemoine ou Monge
Entrée libre

Le CENTRE CULTUREL
SAHAK-MESROP
de la Cathédrale Arménienne
de Marseille
organise un
CONCERT
EXCEPTIONNEL
L'ELITE
DES
JEUNES MUSICIENNES
D'ARMÉNIE
ARAXIE MOUKSI HOVEYAN
16 ans — Piano;
ASTRIK VARDANIAN
15 ans — Violon;
le Jeudi 14 Mai à 20 heures 30
Centre Culturel Sahak-Mesrop
339, avenue du Prado —
13008 MARSEILLE
Au programme :
Komitas — Babadjanian — Chopin
Liszt — Debussy — Ravel
P. A. F. : 70 F.
Réservation :
Centre Culturel Sahak-Mesrop
Tél. : 04 - 91 - 77 - 84 - 70.

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Lyon-Villeurbanne

La Croix Bleue des Arméniens de
France Section « Arax » de Lyon -
Villeurbanne vous informe que l'inscrip-
tion pour la Colonie de Bellefontaine
pour le mois de juillet aura lieu le jeudi
14 mai de 17h à 19h, à la M.C.A. de
Villeurbanne :

126, avenue Roger Salengro
69100 VILLEURBANNE

ՅՈՒՆԱՆԵՐ

ԿՈՐՈՅՏ ԽՈՅՏ ԽՈՅՏ ԽՈՅՏ ԽՈՅՏ
Տեղերը ընդհանուր ժողովը Շաբաթ
Մայիս 16, ժամը 15-ին, Մարտիկ Մու-
կանի Տան մէջ
12-14, rue Saint-Bazile

Կրկնուր արտադրող :
Կրկնուր հիմնարան ներկայութեանը ա-
նուանելու է

Imprimé sur les Presses
du Journal « HARATCHE »
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
SIRET : 571 027 317 000 15
Commission paritaire : N° 55935

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ 70

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ « ԴԻՄՈՒՆ » ԹԱՆԵՐԱՆՈՒՄԸ
և
ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ԸՆԿԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
կր ներկայացնեն

ԼԵՒՈՆ ՇԱՆՈՒԻ

«ՈՒՐԻՇԻ ՀԱՄԱՐԸ»

Բնակարանի ԱՐԻԹ ԳՈՐԱՆԻՍԻՆ
Յունիս 11, 12, 13, ժամը յնչը 20-45-ին
և Կիրակի Յունիս 14, ժամը յնչը 16-ին եւ 20-45-ին
THEATRE ESPACE ACTEUR
14 bis, rue Sainte-Isaure, 75018 PARIS — Mme JULES JOFFRIN & SIMPLON
Renseignements : 01. 42. 73. 28. 37

Camp pour retraités - Thollon-les-Mémises

- 74500 EVIAN -

La maison de vacances, La Source, des Eglises Evangéliques Armé-
niennes de France, organise chaque année un séjour de trois semaines
pour personnes retraitées et vous invite à venir vous détendre et vous
reposer dans une ambiance familiale, chrétienne et arménienne.
Située à 1000 mètres d'altitude, en Haute Savoie, La Source jouit d'un
environnement privilégié, face au lac Léman d'un côté et de la chaîne
des Mémises de l'autre.
Les possibilités d'excursions et de promenades sont nombreuses, la
région étant particulièrement agréable en été.
du 11 juin au 3 juillet
possibilité de fragmenter les séjours
Prix de la pension : 200F / jour (chambre seule)
170F / jour (chambre à 2.3 lits)
Pour vous inscrire ou pour plus de renseignements veuillez téléphoner à
Madame Tahmianian Marie 01 46 60 32 86

Xèmes JEUX EUROPEENS DE L'UGAB à LYON

Les Xèmes Jeux Européens de l'UGAB
auront lieu le week-end de la Pentecôte
du Vendredi 29 Mai au Lundi 1er Juin, à LYON

Les différentes disciplines proposées sont :
Volley — Football — Basket — Tennis de Table — Natation (à l'étude).

Les frais de participation — transport non compris — sont de :
650 F. pour les sportifs, 1.000 F. pour les adultes et supporters.

Ces prix comprennent :
— les trois nuits d'hôtel avec le petit déjeuner;
— les repas du samedi et dimanche (midi et soir)
— l'entrée à la soirée dansante du samedi soir
— l'entrée au gala de clôture du dimanche soir.

Il est obligatoire d'être membre de l'UGAB pour prendre part aux Jeux
(cotisation annuelle: adultes 300 F / étudiants 150 F). Pour une organisation
optimale, compte tenu du nombre limité de places disponibles,
Joindre un chèque de 400 F pour la réservation, le solde devant être réglé
pour le 10 mai dernier délai (chèque libellé à l'ordre de l'UGAB-Jeunes).

pour tous renseignements, s'adresser à :
— Pour UGAB-Lyon : 04. 78. 35. 06. 56 après 19h;
— Pour UGAB-Marseille : 04. 91. 22. 10. 45;
— Pour UGAB-Valence : 04. 75. 56. 33. 74;
— Pour UGAB-St. Chamond / St. Etienne : 04. 77. 29. 69. 05
après 19h;
— Pour UGAB-Paris : 01. 40. 37. 43. 97 après 19h.

(Twin. 9)

ՀԱՅԱՏԱՌ e-mail(*) ԳՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Միջնակցի (Internet) կրեաժը հաժախարհային յարաբերութիւններու ամբողջ հետաձգք փոխել: Դեռևս չենք չէ՛ղի՝ չէ՛րկրու համար: Ելինա դուր կրեաժ մտնել «լիբը»՝ կիպմբմէնցը (cyber-space) եւ դռնել Հայաստանի ու Հայրութեան վարդաբնակ, ամէն օր աճող տեղիկներու համար:

Այսպէս ծնունդ առաւ շատ մտանգաւոր
հարց մը. լատինատառ հայերէնի գոր-
ծածուծիւնը:

Այդ ցուցմունքները էլ զորու են PC-ի համար, իսկ ի՞նչ դուք Macintosh ունեիք, զրոյէ՞ք հետեւեալ վայրը՝ ուսով հանձնեցէ՞ք պէտք եղած գրաւեալները։

[http://babel.uoregon.edu/yamada
/fonts/armenian.html](http://babel.uoregon.edu/yamada/fonts/armenian.html)

ՄԵՐ
ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ
ՑՈՒՆԵՐԸ

Ֆրանսա՛հա, բնտանիքները եւ անոնց

Ֆրանսահայ Աւետարանական համայնքը
ուսնի նմանօրինակ կազմակերպու-
թիւն մը, Տէսին, նոր շէնքի մը մէջ, կա-
ռուցուած շնորհիւ քաղաքացիութեան
ու նահանգային խորհուրդի կողմէ երաշ-
խաւորուած կարեւոր փոխառութեամբ
մը:

● ●

Միջանկեալ, հետաքրքրական է յիշել
որ Պր. Թէրզեան, բարի, հարուստ եւ

Նախապես քննարկում է միտիսիալության, ինչպես նաև անցիդերմի e-mail լի նմանակները ներդրումը: Կարճ քառ մրկ է, որ կր գեղարվեստի անցիդերմի անկ, ե. կրմայ, օրինակ, բայակալ գործնադրվել ունենալ (խմբակ), ինչ որ նույն շաղղոց է ինչ-փոփոխ պարագայի: Որքան, կա ներքին է կենտ. որդիներ:

[illegible]

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ՊԱԼԵՏԱՆ-ԻՆԻԵՆ

(*) Ինչպես յայտնի է, e-mail բառը կրճատված է electronic մակալից: Հաշվառման մեջ արդեն բնդեհանյալից դարձած էլ-փոստ մուրը (էլեկտրոնային փոստ) կրճատվում է: Քանի որ փոստ բառը արևմտախաղաղերի մեջ զործածվելու է (փոստարկ), քերես կարելի է մտաւծել, մեր տառարարութեամբ, էլ-փոստ մուրը արդեօքլի: Սակայն, կարծի ուշադրութիւն դարձնել Մարի. Նշմանմի կողմէ տալիս արեւմտ մորաբանութեանմի, իմաստ, որ կապուածած է իմաւնայի հե-

Միջանկեալ, հետաքրքրական է յիշել
որ Պր. Թէրզեան, բարի, հարուստ եւ

Նախապես քննարկում է միտիսիալության, ինչպես նաև անցիդերմի e-mail լի նմանակները ներդրումը: Կարճ քառ մրկ է, որ կր գեղարվեստի անցիդերմի անկ, ե. կրմայ, օրինակ, բայակալ գործնադրվել ունենալ (խմբակ), ինչ որ նույն շաղղոց է ինչ-փոփոխ պարագայի: Որքան, կա ներքին է կենտ. որդիներ:

Ընդհանր, մեր հանդստեան ամբողջ
կենց տէրերուն կողմէ լքուելու վտանգ
ոսկի չեն սակաւն...

1844

Le Centre Culturel SAINT MESROB

vous invite à une

CONFERENCE

donnée par

ANAHIDE DONABEDIAN

Maitre de conférences à l'U.N.A.L.C.O.

Docteur en sciences du langage

sur le thème de :

« LA POLITIQUE LINGUISTIQUE EN ARMÉNIE — 1921 - 1998 »

le Jeudi 14 Mai à 20h45

Au Centre Culturel SAINT MESROB

10 bis, rue Thouin, 75005 PARIS

Métro: Cardinal Lemoine ou Monge

Entrée libre

UGAB... UGAB... UGAB... UGAB

I'UGAB-JEUNES

vous invite à sa

SOIREE

le Samedi 16 Mai à partir de 22h30

dans ses locaux

au 118, rue de Courcelles, 75017 Paris

Métro: Courcelles

UGAB... UGAB... UGAB... UGAB

LA COMMISSION CULTURELLE DE L'EGLISE ARMÉNIENNE DE CHAVILLE

vous invite

le Samedi 16 Mai à 20 heures 45

Genocide(s)

Vendéen / Arménien

Modernité et déni(s)

maintenus(s)

Déni? Non-reconnaissance? Omission?

Une structure occulte et occultée

qui (nous) enfante (en) des vivants-morts?

un exposé de NIL AGOPOFF

avec la participation

d'HELENE PIRALIAN

(psychanalyste - auteur du livre

«Genocide et Transmission.

Sauver la Mort, Sortir du Meurtre)

dans la Salle «Balabanian»

de l'église arménienne de Chaville

6, rue Père Komitas — 92370 CHAVILLE

— Entrée libre —

DATE A RETENIR

FETE CHAMPETRE ANNUELLE

de l'A. A. A. S.

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻ

le Dimanche 7 Juin

à la Maison de Retraite de MONTMORENCY

Rencontre à l'UGAB-Paris

«Sexe, mensonges et traditions»

Les 5 associations (C.O.P.E.A., Nor Seound, UGAB-Jeunes, Terre & Culture, Yan's)

vous invitent à une rencontre

autour du thème

«SEXE, MENSONGES

ET TRADITIONS»

Avec la participation

d'Anahide Ter-Minassian,

Martine Hovanesian,

Sophie Fontanelle

et d'autres invités...

le Vendredi 15 Mai à 20 heures

au Centre Culturel Alex Manoogian

118, rue de Courcelles, 75017 Paris

M° Courcelles

P.A.F. : 30 F. (cocktail offert)

CROIX BLEUE

DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Lyon-Villeurbanne

La Croix Bleue des Arméniens de France Section « A r a x e » de Lyon - Villeurbanne vous informe que l'inscription pour la Colonie de Bellefontaine pour le mois de juillet aura lieu le jeudi 14 mai de 17h à 19h, à la M.C.A. de Villeurbanne :

126, avenue Roger Salengro
69100 VILLEURBANNE

LE CENTRE CULTUREL SAHAK - MESROP de la Cathédrale Arménienne de Marseille

organise un

CONCERT EXCEPTIONNEL L'ÉLITE

DES JEUNES MUSICIENNES D'ARMÉNIE

ARAXIE MOUKSI HOVEYAN

16 ans — Piano;

ASTRIK VARDANIAN

15 ans — Violon;

le Jeudi 14 Mai à 20 heures 30

Centre Culturel Sahak-Mesrop

339, avenue du Prado —

13008 MARSEILLE

Au programme :

Komitas — Babadjanian — Chopin

Liszt — Debussy — Ravel

P. A. F. : 70 F.

Réservation :

Centre Culturel Sahak-Mesrop

Tél. : 04 - 91 - 77 - 84 - 70.

ՀԱՅ

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐՈՒՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՐԴ ԵՒ ԳՈՐ ԹԵՎԻՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ Ազգայնական Ընկերությունը Հայկ. Ժողովրդի տեղի համայնությանը, Յունիս 11, 1998, ժամ. 20-30-ին, Ընկերությունը կընդունի 77, որ ևս Ֆայետ, 75009, Փարիզ Բաղիթիսիայ կանոնադրին թի. 5 յոյուսմին Համաձայն փարզման կեր (8. ադամ) նորոգելի ընթացի Ընկերությունը կը կընդունի արժեքի փափագել, մասնակցել փարզման :

Թեկնածուներն պարան է Ընկերությունը անդամ ըլլալ : Թեկնածուները պարան Ընկերությունը պրահանակ զինք պարտ, ամիսի ուշ մինչև Մայիս 22, 1998 :

Դիմումները պէտք է ձեռնարկ ըլլայ եւ ստորագրուած թեկնածուներ կարճ, որ շատ յատկաբեր պէտք է զրկ անոնք, ժամկետը եւ հաջորդ :

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԱՊՓԱՏԱՆԱՄ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ASSEMBLÉE GÉNÉRALE DE L'A.A.A.S.

L'Assemblée Générale de l'A.A.A.S. aura lieu le **Jeudi 11 Juin 1998** à 20 heures 30

au Siège de l'Association 77, rue La Fayette, Paris 9°

Il sera procédé au renouvellement par moitié du Conseil d'Administration (8 postes à pourvoir).

Le Conseil d'Administration fait appel à candidature aux membres adhérents de l'Association.

Celles-ci doivent parvenir à l'Association au plus tard le **22 Mai 1998**.

Elles doivent être manuscrites et indiquer les nom, prénom et adresse du candidat.

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԱՊՈՑՏ ԿԱՐՁԻ Մարտիկի շարժման հիմնադր. ընդհանուր ժողովը Շաբաթ Մայիս 16, ժամը 15-ին, Մարտիկի Մշակութի հաս. մէջ

12-14, rue Saint-Bazile

Կարեւոր օրակարգ :

Ընկերությունը ներկայությունը անհրաժեշտ է :

Solidarité Protestante France-Arménie

vous invite, le DIMANCHE 17 MAI à 16h, en l'Eglise Saint-Séverin, 1, rue des Prêtres Saint-Séverin, Paris 5° à un

CONCERT DE MUSIQUE

ARMÉNIENNE

chants liturgiques et profanes

par la Chorale « D A R O N »

(de l'Eglise Arménienne Apostolique d'Issy-les-Moulineaux)

• Collecte au profit des 3 restos du cœur de SPFA à Gumri.

Renseignements auprès du Pasteur Sahagian :

TEL. : 01. 47. 35. 30. 23

ՀԱՐԱԳՆԱԿԱՆ 70

ՀԱՐԱԳՆԱԿԱՆ «ԴԻՄՈՐԴ» ԹԱՍԵՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅ ԹԱՍԵՐԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

կը ներկայացնեն

ԼԵՆԻՆ ՇԱՆՔԻ

«ՈՒՐԻՇԻ ՀԱՐԱՐԱՐԸ»

Թիմադիր՝ ԱՐԻՇ ԳՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Ցուկն 11, 12, 13, ժամը ճիշդ 20-45-ին

և Կիրակի Գուկն 14, ժամը ճիշդ 16-ին եւ 20-45-ին

THEATRE ESPACE ACTEUR

14 bis, rue Sainte-Isaure, 75018 PARIS — M° JULES JOFFRIN & SIMPLON

Renseignements : 01. 42. 73. 28. 37

Camp pour retraités - Thollon-les-Mémises - 74500 EVIAN -

La maison de vacances, La Source, des Eglises Evangéliques Arméniennes de France, organise chaque année un séjour de trois semaines pour personnes retraitées et vous invite à venir vous détendre et vous reposer dans une ambiance familiale, chrétienne et arménienne. Située à 1000 mètres d'altitude, en Haute Savoie, La Source jouit d'un environnement privilégié, face au lac Léman d'un côté et de la chaîne des Mémises de l'autre.

Les possibilités d'excursions et de promenades sont nombreuses, la région étant particulièrement agréable en été.

du 11 juin au 3 juillet

possibilité de fragmenter les séjours

Prix de la pension : 200F / jour (chambre seule)

170F / jour (chambre à 2-3 lits)

Pour vous inscrire ou pour plus de renseignements veuillez téléphoner à Madame Tahmianian Marie 01 46 60 32 86

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

SEJOURS A L'ETRANGER

ETATS - UNIS : Côte Est (camp Halastan)

• du 12 au 26 juillet ou du 26 juillet au 9 août.

• prix de la pension: 770 USD pour 14 jours + voyage + assurance + argent de poche.

• du 9 au 23 août

• prix de la pension: 675 USD pour 14 jours + voyage + assurance + argent de poche.

ETATS - UNIS : Côte Ouest (camp AYE)

• du 2 au 16 août

• prix de la pension: 250 USD/semaine + voyage + assurance + argent de poche.

Ces séjours s'adressent aux adolescents de 12 à 15 ans.

GRECE : Khalkidi (camp Croix de Secours arménienne)

• du 11 juillet au 2 août

• prix de la pension: 600 USD + voyage + assurance + argent de poche.

Ce séjour s'adresse aux adolescents de 12 à 16 ans.

Pour toute inscription, s'adresser au Conseil d'Administration :

TEL. : 01. 48. 24. 46. 57

Date limite : 20 / 05 / 98.

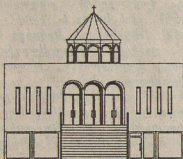
ATTENTION : Places limitées.

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՈՒԿԱԿԱՆԱՐԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ԵՆՈՐԶԱԿԱՆՈՒԹՅԱՄ ՍՏԱՅԱՆԻ**

ԻՒՍՒ - ՕՐԱԿԱՆԻՍՒ - Երասխի, ԲԷ:
Կան 250 ձր.:

ՎԷՆԱԿԵ - Տիգրիս Սահակյանի Սոցիալ-
Կան 250 ձր.:

20ème anniversaire

70ème anniversaire

Fête Paroissiale

**JEUDI
DE L'ASCENSION**
21 Mai à 15 heures 30

Stands
Jeux pour enfants et adultes
Pâtisseries arméniennes
Librairie
etc...

ANIMATION MUSICALE
Eglise Evangélique Arménienne
55, av. V. Cresson - 28, av. Bourgain
92130 Issy-les-Moulineaux

UGAB ... UGAB ... UGAB ... UGAB

I'UGAB-JEUNES
vous invite à sa

SOIREE

le Samedi 16 Mai à partir de 22h30

dans ses locaux
au 118, rue de Courcelles, 75017 Paris
Métro: Courcelles

UGAB ... UGAB ... UGAB ... UGAB

**LA COMMISSION CULTURELLE
DE L'EGLISE ARMENIENNE
DE CHAVILLE**

vous invite

le Samedi 16 Mai à 20 heures 45

**Génocide(s)
Vendéen / Arménien**
Modernité et déni(s)
maintenu(s)

Déni? Non-reconnaissance? Omission?
Une structure occulte et occultée
qui (nous) enfante (en) des vivants-morts?
un exposé de **NIL ACOPOFF**
avec la participation
d'**HELENE PIRALIAN**
(psychanalyste - auteur du livre
«Génocide et Transmission,
Sauver la Mort, Sortir du Meurtre»)
dans la Salle «Balabanian»
de l'église arménienne de Chaville
6, rue Père Komitas — 92370 CHAVILLE
— Entrée libre —

Le CENTRE CULTUREL
SAHAK-MESROP
de la Cathédrale Arménienne
de Marseille
organise un

**CONCERT
EXCEPTIONNEL
L'ELITE
DES
JEUNES MUSICIENNES
D'ARMENIE**

ARAXIE MOUKSI HOVEYAN
16 ans — Piano;
ASTRIK VARDANIAN
15 ans — Violon;

le Jeudi 14 Mai à 20 heures 30
Centre Culturel Sahak-Mesrop
339, avenue du Prado
13008 MARSEILLE

Au programme :
Komitas — Babadjanian — Chopin
Liszt — Debussy — Ravel
P. A. F. : 70 F.

Réservation :
Centre Culturel Sahak-Mesrop
Tél. : 04 - 91 - 77 - 84 - 70.

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԼԱՍԻԿ ինտեր Մարտիկի չորս ժամանակահատվածում ընդհանուր ժողովրդականացրելով, Մայիս 16, ժամը 15-ին, Մարտիկի Մշակույթի Տան մեջ

12-14, rue Saint-Bazile
Կարևոր օրակարգ:
Ընկերակիցներին ներկայությունը առանձին է:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
SIRET : 571 027 317 000 15
Composition paritaire : N° 55935

**PARIS -
EREVAN -
PARIS**

à partir de

2990 F

Renseignements et inscriptions :
SABERATOURS
31, Rue d'Argenteuil — 75001 Paris
Tél. : 01 42 96 10 10
Fax : 01 42 96 18 77

SEVAN VOYAGES
48, Cours de la Liberté —
69003 Lyon
Tél. : 04 78 60 13 66
Fax : 04 78 60 92 26

N'hésitez pas à nous appeler pour des informations complémentaires.

ԼՐԱԿԱՆ - ԳՐԱԿԱՆԻԿ

Քաղաքականության և Գրականության Կենտրոնի շարունակական հրատարակումները և ծրագրվող հրատարակումները հիմնականում հրատարակվում են ֆրանսերեն, անգլերեն, իտալերեն, իսպաներեն, իսրայելերեն, լատինական լեզուներով, ինչպես նաև հայերենով և ռուսերենով:

Փակցվածքներ (1, rue Saint Julien - Je-Pauvre, 75005 Paris):

COLONIE DE VACANCES

A LA RESIDENCE « SIPAN »
à SAINT-GERVAIS-les-BAINS

pour les enfants de 6 à 12 ans

du 2 au 22 JUILLET

Frais de séjour : 2.500 + frais de voyage.

Les dossiers d'inscription peuvent être retirés dans nos paroisses
ou demandés au Secréariat de l'Association «SIPAN»
10 bis, rue Thouin — 75005 PARIS
Tél. : 01 40 51 11 90 (du lundi au vendredi, de 14h à 19h).

**CENTRE DE VACANCES
DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
DE FRANCE
BELLEFONTAINE (Jura)**

Près de la frontière suisse et à proximité de Morez, Morbier et Les Rousses, le village de Bellefontaine abrite, depuis plus de 40 ans, le centre de vacances de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant, de 2 hectares, en lisière de forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et août, 350 enfants, encadrés d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités variées et enrichissantes (sport, randonnée, travaux manuels, éveil à l'arménité, musique, danse, chants...).

Nous vous invitons à inscrire vos enfants auprès de la section la plus proche de votre domicile soit :

Alfortville	Mme Zabounian	01 43 76 50 52
Arnouville	Mme Altounian	01 39 87 08 73
Asnières	Mme Danouh	01 42 42 85 87
Bagneux	Mme Pekmezian	01 46 63 10 48
Chaville	Mme Der Kaloustian	01 47 50 64 37
Issy-les-Moulineaux	Mme Papazian	01 46 42 90 68
Paris	Mme Abousséfian	01 47 84 82 90
Sevran	Mme Papazian	01 43 83 87 68
Décines	Mme Dolmadjian	04 78 49 26 66
Lyon	Mme Aghayekian	04 78 45 17 55
Grenoble	Mme Saboundjian	04 76 49 17 16
	Mme Andonian	04 76 43 18 44
Valence	Mme Baron	04 75 40 12 49
Vienne	Mme Reymond	04 74 85 18 58
St-Maurice de Beynost	Mme Goubation	04 78 55 28 82
Vaulx-en-Velin	Mme Djanikian	04 78 80 27 43
Marseille	Mme Gabriellan	06 91 77 61 66

La colonie organise une fête traditionnelle pour les parents **Samedi 15 août**. Venez nombreux.

Date du séjour :

Du 27 juillet au 20 août (date limite d'inscription: 1er juin)

Age des colons: pour participer les colons doivent être nés entre le 1/1/83 et le 31/12/91.

Prix: 3 300 F + voyage: 450 F (Paris et Marseille).

**Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ
Ժ. ԽԱՂԵՐԸ**

Կազմակերպություն՝ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Լիոնի մասնաճյուղին
Շաբաթ, Մայիս 30 եւ Կիրակի, Մայիս 31-ին
Վալ-են-Վելին քաղաքում ժամանադարձություն մեկնելու
Place de la Nation — 69120 Vaulx-en-Velin

Տեղի կ'ունենան ֆուտբոլի, պարզեթյուրի, վոլեյբոլի եւ ֆինկ-փոնիկի մրցույթներ, մասնագիտական Հ.Բ.Ը.Մ.-ի ներքինի մասնաճյուղներում փաթիլ, Լիոն, Վիեն, Սան-Ետիեն, Սեն-Էթիեն, Վալանս, Մարսել, Նիս, ինչպես նաև Եւրոպայի այլ երկրներին՝ Անգլիային, Աուստրիային, Պոլսին, Հունաստանին, Չեխիային, Եւրոպային եւ Կիբորնային երկրաստորջներու:

Կը համախմբուին աւելի քան 300 հայ մարզիկներ եւ երկրաստորջներ:

ՇԱԲԱԹ, ՄԱՅԻՍ 30

Մ ա գ ու մ եր գումար առաջին խաղերը,

այդ ժամանակ երթանք շաբաթ երկրաստորջներուն համար:

Փետրվարի «ՄԵՐԻՔԻ» պանդոկի շրջի օրաններուն մեջ,

մասնագիտություն՝ D.J. DIDIER-ի

ԿԻՐԱԿԻ, ՄԱՅԻՍ 31

Տեղի կ'ունենան կիսատարական եւ տարական խաղերը, այդ փ ա կ ու մ եր Բանդակներու խաղերը:

Գիշերը, «Վարի» Զարիկի գեղեցիկ օրանին մեջ առկա կ'ունենայ
Պ Ա Ր Ա Ն Ա Ն Դ Ի Ս

մասնագիտություն՝ Փարիզի լավագույն հրապարակապետները:

«ՎԵՐՄԵՆ» մուսիկանտները:

Place de la Nation — 69120 Vaulx-en-Velin

Համայն ձրեանաշարիկները, լավագույն Լիոնի Հայրերին կը հրապարակեն առ շաբաթական Զեյնիկներուն: Զեյնիկներուն եկէք գաղտնիկ հայ երկրաստորջներին:

Ցանկեալ մանրամասնութեանց համար դիմել Հ.Բ.Ը.Մ.-ի մասնաճյուղներուն կամ հեռագրել հետեւեալ թիւերուն: —

- Ժող Էմիլ-Մեման 04 78 35 06 56,
- Վազգէն Եսկիման 04 78 88 71 65,
- Մալգո Վարդանան 04 78 49 65 00:

**Solidarité Protestante
France-Arménie**

vous invite, le DIMANCHE 17 MAI à 16h, en l'Eglise Saint-Séverin,
1, rue des Prêtres Saint-Séverin, Paris 5^e
à un

**CONCERT DE MUSIQUE
ARMENIENNE**

chants liturgiques et profanes
par la Chorale « D A R O N »
(de l'Eglise Arménienne Apostolique d'Issy-les-Moulineaux)

• Collecte au profit des 3 restos du cœur de SPFA à Gumri.

Renseignements auprès du Pasteur Sahagian :
TEL. : 01. 47. 35. 30. 23

(Tum. n. 7. 19)

[illegible]

**ՃԱՌԱՋԻ ԲԱՐԳԱՎԱՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ
ՇՆՈՐՀԱՍՈՒԹԵՍՈՒՄ ՍՏԱՑԱՆԻ**

ՄԱՐՈՒՇԷՆ. — Սկսե՛ք փորձի՛ք Ս. Սահակ —
Մեղրայի երկրային հարթ մը :

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS DE FRANCE**

La Croix Bleue des Arméniens de France
informe que le séjour de juillet à la col-
nie de Bellefontaine est complet.
Nous vous invitons à inscrire vos enfants
au séjour d'août où des places sont encore
disponibles.

**MAISON DE LA CULTURE
ARMÉNIENNE**
12-14, rue Saint-Bazile, 13001 Marseille

**L'ÉTÉ DES JEUNES MUSIENS
D'ARMÉNIE
CONCERT**

Piano:
Araxie MOUKHSI-HOYEYAN (16 ans)
Violon:
Astrik VARDANIAN (15 ans)
Avec la participation exceptionnelle de:
Veronique TAMACCIO-KELECHIAN
(15 ans)
(Prix de Lausanne 1998
de danse classique)

MERCREDI 27 MAI à 20 h 30
Maison de la Culture Arménienne
12-14, rue Saint-Bazile, Marseille 1er

Au programme :
Chopin — Debussy — Scriabine —
Schubert — Sarasate — Massenet
— P.A.F. : 80F —
Renseignements & réservations :
04 91 50 15 09

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
SIRET : 571 027 317 000 15
Commission paritaire : N° 55935

ՓՈՒՆԻՆ ԾԱՆԿԵՍԱԿԻ

Տարեկան — Շերիկենի բնակիչը 1000
ֆրանք էր ներքին «Երասխյան» փոխար-
կարության մասին առթիվ :

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

**CAMP ITINERANT
EN GRECE**

DU 8 AU 30 JUILLET

Camp adressé aux adolescents
nés entre le 01/01/82 et 31/12/83.

Départ en train jusqu'à Venise
et bateau pour Patras.

Programme : Randonnées, visites
des sites et monuments historiques.
jeux de plate etc.
Circuit: Région Koroni (Péloponnèse)

Puis retour en bateau jusqu'à Venise
et train.

Prix : 4 700 F

Renseignements et inscriptions:
C.B.A.F. : 01. 48. 24. 46. 57.
Date limite : 10 juin.
Places limitées.

ՇՆՈՐՀԱՍՈՒԹԻՔ

Մրցանակային կարգով կազմակերպվող
էին Բերդայի մասնաճյուղի շնորհակալու-
թեամբ ստացած 1 Ժկին Բերդայի Ար-
մենիաների 350 մը :

Հրապր Մաքիմյանի մասնաճյուղի կա-
մարում են հանձնվող նորարարու-
թյունները, Արմենիաների Ս. Մեղրայ կրթա-
րանին. — Սահակ Մկրտչյան 200 մը.,
Արամ Հեղձանյան, Արթուր Բուրժանյան 500-
ական մը., Արսենակ Տեմիր 200 ֆրանք,
Հրապր 100 մը., Արմեն Բուրժանյան 500
ֆրանք, Շերիկ 100 մը., Զարգար Հարա-
պր 200 մը.:

Արսենակ Տեմիր 500 մը. Արմենիաների
Ս. Պարս — Պարսիկի երկրային պայծա-
րության համար :

**Ս. ՇՆՈՐՀԱՍՈՒԹԻՔԻ
ՓՈՒՆԻՆ**

ՈՒՐԲԱՐ, ՄԱՐՈՒՇ 22
Ֆիլատելիստիկ խմբակային էր Զորավա-
րացի Հայոց, որի կառավարմանի հերթ-
ամսադրվող Սարգսյանյանի 1918 ամի,
վաղի հաղթանակ էր հայրենիքը :

Այս առթիվ, Փարիսի Ս. Մաքիմյան —
Մկրտչյան Մար Տանգյանի մէջ, կրթական
մամբ 6-ին, Սարգսյանյանի հերթանկար-
վառարանին, յետ փառաբանության, մաս-
նաճյուղի հանձնարար կառավարի :

**LE CENTRE CULTUREL
SAHAK MESROP
DE LA CATHEDRALE ARMENIENNE
APOSTOLIQUE DE MARSEILLE**

RECITAL DE PIANO

Denis MARZOUVANIAN

1er Prix de Conservatoire Royal
de Bruxelles,
1er Prix Pierre Barbizet

Lundi 25 Mai à 20 heures 30

Centre Culturel Sahak Mesrop
Salle «Therapachian»
339, avenue du Prado, 13008 Marseille

Au programme :
Beethoven — Chopin — Ravel —
Katchatrian

Réservation :
Centre Culturel SAHAK MESROP
Tél. : 04 91 77 84 70

— P.A.F. : 60 F —

L'UGAB-LYON

organise
LES

**Xèmes JEUX
EUROPEENS
DE L'UGAB**

le weekend de la Pentecôte
Epreuves sportives les 30 et 31 Mai
au Palais des Sports de Vaulx-en-Velin
Place de la Nation
(près de l'Hôtel de Ville)

**GRANDE SOIREE
DE GALA**

animée par
l'Orchestre «C a i d a g s»
au complet

le Dimanche 31 Mai
à partir de 21 heures

Salle «Charlie Chaplin»

Place de la Nation — Vaulx-en-Velin

Gardiennage et vigiles assurés

— Entrée : 100 F —

**L'ASSOCIATION ARMENIENNE
D'AIDE SOCIALE
Reconnue d'utilité publique
URGENT**

Recherche Directeur ou Directrice
pour diriger un des établissements
de la région parisienne
Ce poste en CDD implique la ges-
tion d'ensemble de la maison de re-
traite du personnel et l'organisation
Le candidat
doit posséder une connaissance
du français et de l'arménien

LOGEMENT ASSURE

Prière de prendre rendez-vous
ou adresser C. V.
au Siège de l'Association
77, rue La Fayette — 75009 PARIS
Tél. : 01 48 78 02 99
Secrétariat ouvert tous les jours
de 14h à 18h sauf Samedi et Dimanche

**PARIS -
EREVAN -
PARIS**

à partir de

2990 F

Renseignements et inscriptions :

SABERATOURS

31, Rue d'Argenteuil — 75001 Paris
Tél. : 01 42 96 10 10
Fax : 01 42 96 18 77

SEVAN VOYAGES

48, Cours de la Liberté —
69003 Lyon
Tél. : 04 78 60 13 66
Fax : 04 78 60 92 26

N'hésitez pas à nous appeler pour des
informations complémentaires.

ԵՎԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԿ

Կերպիկ, Յուլիս 5-ին
Դաւանանկէս «ԵՎԱՍԻԱՆ»
Ծախի — Վերապիկ
Մանրամարտիկ, յետադարձ :

**Camp pour retraités - Thollon-les-Mémises
- 74500 EVIAN -**

La maison de vacances, La Source, des Eglises Evangéliques Armé-
niennes de France, organise chaque année un séjour de trois semaines
pour personnes retraitées et vous invite à venir vous détendre et vous
reposer dans une ambiance familiale, chrétienne et arménienne.
Située à 1000 mètres d'altitude, en Haute Savoie, La Source jouit d'un
environnement privilégié, face au lac Léman d'un côté et de la chaîne
des Mémises de l'autre.

Les possibilités d'excursions et de promenades sont nombreuses, la
région étant particulièrement agréable en été.

du 11 juin au 3 juillet

possibilité de fragmenter les séjours

Prix de la pension : 200F / jour (chambre seule)

170F / jour (chambre à 2-3 lits)

Pour vous inscrire ou pour plus de renseignements veuillez téléphoner à
Madame Tahmianian Marie 01 46 60 32 86

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ 70

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «Գ Ի Մ Ա Ն» ԹԱՏԵՐԱՌՈՒՄԻՐԸ

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱՌՈՒՆ ԸՆԴԵՐԱՎԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ
կը ներկայացնեն

ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹԻ

«ՈՒՐԻՇԻ» ՀԱՄԱՐԸ

Քիմադրի՛ք ԱՐԻՇ ԵՆՎՀԱՆՆԻՍԻԱՆ

Յունիս 11, 12, 13, ժամը ժողով 20-45-ին
և Կերպիկ Յունիս 14, ժամը ժողով 16-ին մ 20-45-ին

THEATRE ESPACE ACTEUR

14 bis, rue Sainte-Isaure, 75018 PARIS — M° JULES JOFFROY & SIMPLON

Renseignements : 01. 42. 73. 28. 37

I' ARMENIE

avec l'UCFAP

Du 3 au 17 Août 1998

RESERVEZ VOS VACANCES POUR L'ARMENIE

14 jours du 3 au 17 août 1998

Nouveau prix :

8590 F + visa + taxe aéroport Erevan — prix sans surprise

Conditions particulières pour les inscriptions de Province

présence à Etchmiadzin pour le 15 Août

Avion Paris — Erevan — Paris (Armenian Air Lines). Transfert de l'aéroport
Zvartnotz à l'Hôtel Armenia 2ème (centre ville, chambre 2 lits avec douche,
WC, TV et frigo). Pension complet. Excursions guidées et quotidiennes.
1 spectacle (ou plus). Excursion inédite dans le Zangueour à la magnifique
nature: visite des célèbres monastères de Tadev et Noravank. A Erevan et ses
alentours (musées, la ville, Dzidzernagapert, Madénadaran). Sites historiques
et églises (Garni-Keghart, Etchmiadzin, Oghann...). Sardarabad, Lac Sevan.
Spectacles (selon possibilités). Gunri, Vanadzor. Rencontres y compris avec
l'Arménie profonde.

INSCRIPTIONS JUSQU'AU 17 JUILLET (dans la limite des places disponibles)

Paris /Ile-de-France: 6, Cité du Wauxhall 75010 Paris —

Tél. : 01. 42. 08. 76. 49 (mardi soir de 18h à 22h, autres jours de 16h à 19h)

PAR COURRIER UNIQUEMENT: Mme Yazidjian, 29-33, ave. Pasteur 93100 Montreuil

Թերթը կնոյ մը նեթէ՝ հնձն Սփիւղքին
ընտած կարեւոր մասնակցութիւնը Հա-
յաստանին յետօրհէրդի յախաբալլի-
րուն, հանդիպողապաշտ նախաձեռն Թ.
Քոչարեանին Սփիւղքի Հայութեան ներք-
ղործունէրը Քաշախէի քաղաքակա-
նութեան, իր զիջ Սփիւղքին այդ աղիւն-
կալութեան արդէն ընդառնալով դէմ-
քը՝ հնձն թէ անոնց բոլորին ալ ձմորնէ-
բը Արեւմտահայաստանին արտօնած,
1915-ի ցեղասպանութենէն մերայպոյղներ
ն:

Ա. Ղուկասեան, վերադարձաւ Ստեփանակերտ Մայիս 25-ին, նոյն ատուտը հանդիպում մ'էն ալ ունենալէ Լար Փարիզի համալս.քին՝ ներկայացուցիչներուն եւ մամուլին հետ :

(Շաբ. Ա. Լիբե)

բնանք որ այլ շաբաթ, 1915-ի պատու-
հարմիրը սեպտեմբերին (Ամսագրի ոչ մեկը
պետք է պատահեր)։ Սակայն պատմական
և կարգադրական մարդկային պատմության
ունե հիշելու մեկը։ Առհաս սա կամ նա
միայն օրինակաբանություն, բացառական, ա-
ռուժավ ոչ մեկ խնայող կը կրէ։

Ինչ որպէս Քաղաքի Հանրապետու-
թեան քաղաքացի, չէ Հանրապետութեան
դէպքը է ՏՀ տարի հարց կրէ պատմութեան
այս թեւը։ Զի Հանրապետ. որ Քաղա-
քեան հիւսն զարմանալիս այս աշխարհի տակ
ու արտաքին թաղաքականութեան մէջ
զերեմբ ըլլալ անոր։ Ան կը զըն. չերէ
1915-ի դէպքերուն համար բացառական
պատմաստիւտու մը կայ, այդ մէկը իր-
բանաց — Քիւրպիլի իշխանութեանը երբ
Միջուկու մեմբ այդ իշխանութեան, նախ-
միջ պատմութեան ինք մեր բարդ խառնուր
յովուով նոր պետութիւն չիմանցիմէն։

Իր և, ներկայի Քաղաքի պատմութեան
հաստատութեանը կը տեսնենք Քաղաքի
քաղաքացի Հանրապետ. իր որոյ այդ փոր-
ժանանքներն ենք։ Կիսամարդ կեց-
ւածքով։ Պետութեան պարտականութիւն
է արդեւ ըլլալ փորձառուութեան կրե-
ւածքներուն ժամանակաշրջանի հարկ
կարգութեան, իսկ իրր՝ ճանկ թէ պետու-
թեան այդ պարտականութիւնը կը կու-
տարէ։ Արտաքինը, իսկ իր թէ իրենց
մասին անցեալը լսանալու դէպքերով լի-
ցուն է կը յիշ Ունեւորութեան տարբեր
օրէն պատմագիտական մը ցեղա-
յին տարբեր ծագումն ածը մարդկի աշ-
խատանքի մարդկանց որդուժն են։ Կը
յիշէ Սեպտեմբեր Եւրոպ. զլուրեր, 1901-
ական տարիներուն Յոյններու արտառն
յովութիւնները, ճիշդ իրականութիւն պա-
րարդութիւնը ճշգրտի միջոց նկատելու
Հանրապետ.։

Կիսամարդի գործ աշուհեան հիմա-
ղի իրենց պատմականութեանը իմե-
րուն, յարկի փորձառուութեանը
իրականութեան, աւանդութիւններն ու Հա-
ւատաբար։ Կը զըն. չեմանք իմանք թէ
բոյ հանրապետութեան ընկերակցութեան
բացակայութիւնը։ Երկրորդ կարգի բացակայ
ընկերակցութեան, սինակցութեան, վա-
րձաբանութեան աստիճաններու բնականու-
թեան։ Զիմեմ, արդեւ ըսելիք իստի ու
մեմանք բարդ անման գործի անցեալին
հայտը պիտի պատմանք մեզմէն։

Քաղաքի իշխանութիւնները Հանրապետ-
ականութեանը բանաձեւին արդեւ ըլ-

ՍԵՐՃԵՍԵՆ ԼՈՒԻՍԵ

Թ Ե Ն Ի Ս

Մայիս 25-ին, Փարիզի Ռոյալ Կու-
ռու մարզարարին մէջ սեանք ինչեւի
միջադպրեան մրցումները։ Սեանքին օրն
ինչ, 32-րդ տարադրականութեան, Հայաս-
տանցի Սարգիս Սարգիսեան յաղթեմ է
բրիտանացի Քիմ Հիմանի որ լցում է
խաղը, միջ Սարգիսեան 5 — 2 տարւ էր։
Յիշեմք որ Սարգիսեան 94-րդ է Հանու-
խարհային պատերազմի մէջ և Քիմ
Հիման 18-րդ։

Ի Ս Ե Ր Ա Ր Ա Ր Զ Ո Ւ Թ Ի Ի

Սոփիա տեղի անկեան ծանրաբարձու-
թեան ծերացող երիտասարդական ա-
խարհակերտ, Հայաստանի մարդկեան
նուաճան են մասնակցին փառքը մը
56 փէ դասակարգի, երեսունը երեսունը
կերպարական ընդամենը 232 5 փէ քաղա-
քացիներով արժանացան է արժանի մե-
տաքին։ 60 փէ քաղաքի կարգին, դիմ-
րեղի կարգադրելու Ռուսիայի և Ռուսի
Պետութեան արժանացան են արժանի մե-
տաքին։ Ռուսիայի պարտն անին մէջ աշ-
խատան է պարզեցեալ Ժողովրդ։

Հ Ե Ն Ի Ի Ի

Իրանի Քաղաքի քաղաք տեղի ունե-
ցան Հանրապետի միջադպրեան մրցումներ,
10 երկրորդի 72 ձեռնարկներով չար-
քին կը մասնակցող շաւի Հայաստան 6
ներկայացուցիչներով։ 12 փառքի կա-
տարուած 1600 փէ. փառքը տարածում են
միայն 44 Հանրապետները։ Ընդհանուր
պատմութեան մէջ Հայաստան յաղթում է
զարակ չարքերը։ Արեւի Կարգադրելու
մասնակցի, լուրջ յոյսով չեղեցան է. ան
չիղի փառքի արդեւ տառաջին տարակցի
կարգի միջին և օրինակները Հանրապետի կրտս
է տառաջատարի տարակցի, շախմատի դի-
միր իր տեղը ու տարածում է 11-րդ,
արժանաւորով մրցումն անկեան աշխարհ
մասնակցի տարակցին։

Երկու Հանրապետներն կը գիտեն, Կար-
գադրելու Մ. երկրորդ համարով մը զիմանք էր
Պետութեան փորձառուութեան իսկ Սարգ. Ժ.
Պատիկայի Զ. Զիմեմ աշխարհ
է. մասնակցի պարզեցումն արդեւ իրական-
մը որ բանաձեւեր կը պատմանք Քաղաքի
գիտութեանը։ Քաղաքի Փարիզի
ընկերակցութեան պարտնակներն կը տանք
արդեւ ըլլալու Հանրապետութեան։

RECONNAISSANCE PAR LA FRANCE
DU GENOCIDE DES ARMÉNIENS DE 1915

Le Comité de Défense de la Cause Arménienne (CDCA),
ainsi que l'ensemble des organisations, membres du
COMITE DU 24 AVRIL

appellent à un

RASSEMBLEMENT
DEVANT L'ASSEMBLEE NATIONALE

LE VENDREDI 29 MAI A 9 HEURES
Place du Président Ed. Herriot 75007 PARIS

COMITE DU 24 AVRIL: 34, avenue des Champs-Élysées, 75008 PARIS

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Իրենց թուղիներն՝ Աշխարհի ինքնակառարար
մասնաւոր բաժանումներն արժեք Քաղաքի
և Շախմատի Միութեանը Գործող (Հա-
յաստան) կուսակցութեան Հանրապետական
պարտնակն արժեք 500 մը. կը ներկան
«Յոստալի» քաղաքականութեան։

Ս. ՅՈՒԼԻԱՆՆԵՍ-ՄԿՐՏԻՔ
ՓՈՒՌԶ

ՀԻՊՈԿՐԱՏԻՍ, ՄԱՅԻՍ 28

Հայ պետականութեան
Հայաստանի Մարտի 28 շախմատական
շախմատի ՏԻՄՈՒՄ Տարակցի
(1918 Մայիս 28)

Այս արժեք, Ս. Յովհաննէս — Մկրտիկ
Մարք Տաճարին մէջ, Երեւանի մար-
ճար, Ժամանակներն և ԳՈՒԼԱՐԱՆԱԿԱՆ
ՄԱՅԻՍԻԿԻՆ Կ'ըլլայ Հայաստանի Հանրա-
պետութեան կուսակցութեան և քաղա-
կանացի Հանրապետ.։

UGAB-Paris - IDF

FETE DE L'ECOLE

Le Comité de Paris
Ile-de-France de l'UGAB
organise
la FETE DE L'ECOLE
le Samedi 6 juin à 20 heures
au Centre Culturel Alex Manoogian
118, rue de Courcelles — 75017 PARIS
(M^o Courcelles)

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
SINEX : 571 027 317 000 15
Commission paritaire : N° 55935

L'ASSOCIATION ARMENIENNE
D'AIDE SOCIALE
Reconnue d'utilité publique

URGENT

Recherche Directeur ou Directrice
pour diriger un des établissements
de la région parisienne

Ce poste en CDD implique la gestion
d'ensemble de la maison de re-
traite du personnel et l'organisation

Le candidat
doit posséder une connaissance
du français et de l'arménien

LOGEMENT ASSURE

Prière de prendre rendez-vous
ou adresser C. V.
au Siège de l'Association
77, rue La Fayette — 75009 PARIS
Tél. : 01 48 78 02 99
Secrétariat ouvert tous les jours
de 14h à 18h sauf Samedi et Dimanche

l'ECOLE TARKMANTCHATZ d'Issy-les-Moulineaux
organise sa

FETE CHAMPETRE ANNUELLE

le Dimanche 14 Juin à partir de 12 heures
dans les jardins de l'Ecole
19-27, Sentier des Epinettes — Issy-les-Moulineaux
Métro : Mairie d'Issy — Autobus : 169, arrêt Défense - Egalité.

A n i m a t i o n :

H A C O P et son orchestre
avec les chanteurs VAHRAM et ALIK
ainsi que
l'Orchestre CHIRAZ avec les chanteurs
SETA
YERVANT
et CAROLINE

Buffet : Spécialités arméniennes
• Stands de jeux
• Lotterie
• Attractions
• Surprises...

ENTREE GRATUITE

Camp pour retraités - Thollon-les-Mémises
- 74500 EVIAN -

La maison de vacances, La Source, des Eglises Evangéliques Armé-
niennes de France, organise chaque année un séjour de trois semaines
pour personnes retraitées et vous invite à venir vous détendre et vous
reposer dans une ambiance familiale, chrétienne et arménienne.
Située à 1000 mètres d'altitude, en Haute Savoie, La Source jouit d'un
environnement privilégié, face au lac Léman d'un côté et de la chaîne
des Mémises de l'autre.

Les possibilités d'excursions et de promenades sont nombreuses. la
région étant particulièrement agréable en été.

du 11 juin au 3 juillet
possibilité de fragmenter les séjours

Prix de la pension : 200F / jour (chambre seule)
170F / jour (chambre à 2-3 lits)

Pour vous inscrire ou pour plus de renseignements veuillez téléphoner à
Madame Tahmianian Marie 01 46 60 32 86

UGAB-MARSEILLE

DINER DANSANT

SAMEDI 6 JUIN

Nous serons heureux de vous accueillir le Samedi 6 Juin à 20 heures
au siège de l'UGAB. Un avant goût de vacances, avec cette soirée «ARMENO-
GRECQUE».

— Ambiance assurée au son du «Bouzouk».
— Musique arménienne et grecque.

Réservation indispensable avant le 2 Juin au 04 91 22 10 45.

U G A B — 327, Boulevard Michelet — 13009 MARSEILLE

COLONIE DE VACANCES

A LA RESIDENCE «SIPAN»
à SAINT-GERVAIS-les-BAINS
pour les enfants de 6 à 12 ans
du 2 au 22 JUILLET

Frais de séjour : 2.500 + frais de voyage.

Les dossiers d'inscription peuvent être retirés dans nos paroisses
ou demandés au Secrétaire de l'Association «SIPAN»
10 bis, rue Thouin — 75005 PARIS
Tél. : 01 40 51 11 90 (du lundi au vendredi, de 14h à 19h).

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ
ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

83, rue d'Hauteville — 75010 PARIS
SIRET : 571 027 317 000 15 Commission paritaire : No 55935

Paris, le 20/05/1998

**«ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ»**
*Հեղինակներ՝ ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
ԱՆՆԱ ԲԱՐՍԱՄԵԱՆ*

U. -

Գրեց՝ ՀՐԱՆԴ ԱՃԷ

[illegible]

Այս առաջին հիմնական հարցերի վրա համաձայնության հասնում էին: Հիմնականում մեզ, որտեղ բազուկը դարձավ ընդհանուր նախաձեռնության դեր ունեցող երաժշտական խմբի ղեկավար, պարտադրյալ էր հիմնականում ընդունել ինչ-որ մեկի մտայնությունը: Տալով մայրիկի գեմերը, որոնք կրեցն օտեղծարարություններով թէ՛ մեկ-մեկիսանալիս արուեստով արժանացած էին իրականացման համարում:

Երեւոյի 75-ամեակին առթիւ
Մարգարիտ Զարաթիւհեան Է Աման Բար-
ժանեան վերանայած և վերադարձու-
ած և 30 տարի առաջ զրի առած իրենց
սպասարկիչներ, նոր նիւթերով
հագուածներով Հարստացուած զայն, նը-
րախի առեկով Երեւոյի 75-ամեակին
նշանակալից Կարգ մը զատարաններու խոր-
հարդներով Գրքի լոյս ընծայեան նպատ-
ակով Է Լրատվութեան Երեւոյի Միջոցառում:

«Հայ երաժշտութեան պատմութիւն»
նորագիրը կրող այս խիտ շահեկան աշ-
խատութիւնը կարելի եղած է հրատարա-
րել չնորհել ընդիտաօ երաժշտանոցի չլի-
նակապարտեմէն, ամերիկահայ խմբի-
ւոր Արեւի Սպեանի մէկեւեռութեամբ:

Ուլ է Արեւի Սարկան։ Ծնած է Հայկական համալսարանում։ Նույնպես է Մխիթարյան գործարարների մէջ։ 1949-ին, չըբնասարտ ըլլալով կրկնակց կաթողիկոսութեան Ամբիփիտաթ Դպրոցի տնօրէն, Արեւի Սարկան վերադառնալով Հայկէջ, ուսուցական պատահել գործած է կրկնակցեան, խաղաղարեն եւ Ջուարտան գործարարներուն, ինչպէս նաեւ Քարէն եմփօ ձմեռանին մէջ։ 1950-ին հիմնած է 90 հոգեկան Շէշուպանի եղպարութեամբ, զոր վարչապետ է 7 տարեկ։

1957-ին անդիշով Միսդեու - Նահանգներ, Արևել Սախար, Հաստատուած իրաւունքի, որ երբ տարի ետք 1960-ին հիմնով ի 75 հոդից Վարքերը շարունակ, որուն մաս կազմած է Հայ Առաքելական, Կաթողիկէ և Աւետոյական, Եկեղեցիներ, դատական անորմներ, միասնականութեան և Համա-տարածելութեան օրինակի աշխատանք տնտեսական գաղութներ մէջ:

1963-ին Արսէն Սախանյան մեկնեց Հ. Հաստան եւ Երեք տարի Հետեւեց Երեւանի Կոմիտաս պետական երաժշտանոցի մանկաբուհական դասընթացին, որտեղ իրեն կերելով աշակրտեմ է 1966-ին։

[illegible]

մշակէր թիւ առնականան, դարդաքման և
տարածման զոքո՛րին :

[illegible][illegible]

Հայ աշխարհաբան տոհմաբանը մեկ էր, առանց բարձրագույն, երեքականական հայ աղայգի, ճարտարապետական, անարհեստական և բանաստեղծական թանկագին նշանների կողմից, մեր մայրաքաղաք Տոփուքի դամբարանի մեր տառնամատակ աղի հր զուհի նաև համառոտագույն աշխարհը: Հայ աղայգի մոլորակը դասուն էր, կենսունակ, կենդանի, ու յոթնորդի և յոթնորդի հարյուր թանկ էր: Թուրքի հր զուհի դասունակ Հայաստանի բերքը նախաբանական էր, ճառագյ, ժամանակներից էր ի վեր լեզբերի ու մտքի կին աղայգուական ուղի: Երբեք էր աղայգի, ողբեր, սղերի սովորական, հայտնի ճառք ու ճանաչողական սովորելը, զարկի ճանաչողական ու ստանդարտական մեկ առաջադի, սպիկ ներդրում էր հայտնաբերում, մտաբանում:

Հայ առեկտրակայանի միտքով, տրեկերա-
կան ջաղաքակրթության հետ քայլ պա-
հնելով, դարերու ընթացքին, մանուսակ-
ներին հաջորդաբանական, յայտնեցու-
նող պայանն մեր ազգային կրթատեղան
մշակողների նկարագրին՝ իրացնելով
դարաշարունակ քննող, մեկտրու, սեկուր-
արտադրանքի միջոցներու համա-
կարգողներ են անոնց տալով սեփական ե-
րանքը:

[illegible][illegible]

Մեր տունը նոյնն էր. կրկու կովեր
մէկն անդուռայ ու հարուստացող, միւս
հէշ, զանաղադաւր՝ ծոյլ էր, հաւերը
սորեք կուտ տալիս թռչում էին թեւերի
ու ուռերիկ, ցորեքող քանան ու կա-
խմեմեմներով, կենսանկներով, ան-
բն բազմացող բաղնիքներով, ծանրախ-
ճիբանիքներով, մի ասկիւն քաշու-
նալիքներով, մի քանիք, ծաղկանոց
սաճման չանաւոց զեղին թուի ծաղկե-
րով ու աներես առաւմարով: Ալդին
այդպէս:

Հաղիկ երկու օր Հանգստացել էի ու մե
ստեղծություններ քննել, երբ հրապե
րագայ մասնագետներեան է. Յ. Բ.
Լուչ - Ժողովրդին, ուր ինձ ընտրեցին քաղ
կամուխէ անդամ, սրա կողմից էլ ընտ
րուցին քանուարակաւ խորհրդի անդամ
սրա կողմից էլ շահանալիս պարգևե
ւորանալ Կոմիտէի անդամ, սրա Հ. Գ.
Կանա. Կուխտի անդամ իրրեւ ընտրեա
լան. Կոմիտէի:

Քաղաքապետի Ամրառ Պատրաստան
անցաւ Նահանգալէն Կոմիտէի նախագահ
Կի պաշտօնէն: Քաղաքապետին ընտրուող
Քաղաքի Տոկոսն, ինձ էլ ընտրելին վար-
չութեան անդառ: Ես վարած էի վար-
չական բաժնիք եւ պարտաւորուած զեկո-
տանքները քաղաքապետին Սորէնտրոյն ներ-
կայացնելիք: Ամէն տեղ պիտական ո-
րքաքաղաքին Հաստատութիւններն զոր-
ոքածապէս լիզուի ոտաւերէն էր:

Հայ մատուցականությունը կենտրոնացած էր ՌԻԲԻՆԻՍ-ի վրա: Մեր քաղաքում չէր գործել թվերը շատ օգնամական էր, մատուցող էիք էլ նկատել ունեցող հանքերի կենտրոն հիմնական փոփոխությունները Մ. Կ. Կոլոլեյ-ի ցի պաշտոնությունները մի կողմից չէր չլքում, որովհետև միայնակություն էր, յետագայում մարդկանցից էլ քաղաքականորեն իրավահավերք ձեռքով էր տալիս քաղաքական նախադեպ գոյություն ունեցող քաղաքների: Այդ պատճառով հարկադրված էր իր քաղաքաբան գործիչը, ու-

զգա չէալը զրուամ ճ կրթշտական մշա-
կութի ծնունդն, զարգացման, հետքը
հիմն չարտադրան և տարածման վե-
րայ: Այս րտիկը ալյալզն հետաքրք-
րելի ճ հեկանո շտատանի պատու-
նունք և ծիական կրկեր, քրիստո-
նայ շտատանի հողեկը կրկերը ծը-
նունք և զարգացման, զուսանալի
և աղտգական արուստի մասիկ տրուա-
նդարձակ սերկկու քիւննրով:

[illegible][illegible]

Բացի Հանրային գործերից երբեմն ստիպուած էի զբաղուիլ եւ մեր ածա սովեխամբ ապիւի, վար ու ցանք, ալ տեղ բարեբախտաբար սիրելի մայրիկի աղախին Մարոյի ու աշկեղան Պօղոս Հնու կարողանում էր հողը տանել յ ճոյուխեանս:

[illegible]

Քիմուր Տաչ կամավորները արտա-
րա, երգանալով, հարկերին և ի-
րավորություններին սպասարկու-
մանը, Առանձին զորույթ չափանի-
ւոր խափառած օգնական խափառած Տեղ-
Առանձինները կենտրոն և զորքին: Նա-
նիկները հիմնական զաւարճանք երգչու-
թիւն, ստանդարտ, մայրցորդական: Եր-
բայում մասնին մայրական և առանձին
մասնին մայրական և առանձին
Նախ - Մուշկուր, Տախանի զաւար-
ճանք զաւարճանք ինքնակամանակ ին-
քին Մուշկուր ինքնակամանակ, Տախանի
զաւարճանք զաւարճանք կամավորներ
Նախակամանակ ինքնակամանակ Տեղ-
Առանձինները:

(*) Երեւանի մէջ բացուած երաժշտական ուսումնական առաջին հաստատութիւնը եր. Խանդավազյան 1921 շէկտեմբերին Ռումեանո Միխիկեանի ինիւմով երաժշտական արուեստամոզը, որ շնորհիւ Երաժիշտ աշխոյժ գործունէութեան 1923 ձկկտեմբեր 1-ին վերանուն է է շաժշտանոցի, որուն տրուած է Կոմիտասի անունը .

(Σup. 1)

ՀԱՅԿԱՆԿԱՅԻՆ

Մանկիկ և Պատանի Փոքրիկներ, Հիշատակ և Բնական Քննություն, Բնական Նախ իրենց պատանիքը՝ Նախնի, Փառելի և Հիշելի, խոր գաղափար կը հասցնեն իրենց քրոջ ուսմանը, ընկալելի և մտաբերելի ամուսնի:

ԺՈՐԱ ՄԱՐԻՏԻՆՈՅԱՆԻ

ժամը ար պատանիքու Մայիս 26-ին հիշատակի մէջ, ԿԱՐՆ:

Հայկական պատանի կը հասցնեն իրենց քրոջ ուսմանը, ընկալելի և մտաբերելի ամուսնի:

Ի գիտութիւն ուղարկելու իշխանութիւն:

L'UGAB en vacances

à l'occasion des vacances, l'UGAB organise du 24 au 30 juillet pour la deuxième année concécutive,

UN SEJOUR FAMILIAL EN PENSION COMPLETE A CHAILLOL-LA-VILLETTE (Hautes - Alpes)

où vous pourrez profiter d'une ambiance chaleureuse, déguster de bons petits plats mijotés par un chef arménien, et enfin, respirer l'air pur des montagnes.

Pour tous renseignements, appeler : le 04 91 22 10 45

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ

Բարեկրօն 1995-ին ի վեր աւանդական արձանագրութիւններ, Երանանքի ծովերէն Հայ Կարմիր Քարէ Մանկանց Բոյնի մարտի և խոստովելու Հայ Մայրերու մարտի և մայրիկներու, 1998 Յունիս 3-ին սկսելու: Սնունդը և պահպանումը համար քրոջն ու հեղինակները:

01 - 39 - 85 - 36 - 53

կամ:

02 - 31 - 21 - 77 - 63

Տեղերը աւանդական ըլլալուն պատճառով, կը խնդրեն արժեքները արժանապատիւ արժեքներով:

ՎԱՐՈՐԻՒՆԻՆ

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Offre d'emploi

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche, dans le cadre d'un emploi-jeune ou contrat à durée déterminée à mi-temps, un(e) collaborateur (trice) qualifié(e) dans le domaine de la communication et montage de dossiers administratifs (connaissance de l'arménien et de l'anglais souhaitée ainsi que de l'outil informatique).

Ecrire à C.B.A.F. —

Conseil d'Administration : 17, rue Bleue — 75009 PARIS.

UGAB-Paris - IDF

FETE DE L'ECOLE

Le Comité de Paris Ile-de-France de l'UGAB organise la FETE DE L'ECOLE le Samedi 6 juin à 20 heures au Centre Culturel Alex Manoogian 118, rue de Courcelles — 75017 PARIS (M^o Courcelles)

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

CAMP ITINERANT EN GRECE DU 8 AU 30 JUILLET

Camp adressé aux adolescents nés entre le 01/01/82 et 31/12/83.

Départ en train jusqu'à Venise et bateau pour Patras.

Programme : Randonnées, visites des sites et monuments historiques. jeux de plage etc. Circuit: Région Koroni (Péloponnèse)

Puis retour en bateau jusqu'à Venise et train.

Prix : 4700 F

Renseignements et inscriptions: C.B.A.F. : 01. 48. 24. 46. 57.

Date limite : 10 juin.

Places limitées.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

ԵՆՈՐԶԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄՍ ՍՍՏԱՆԻ

ՄԱՐՏԻՆՈՅԱՆ - ՏԻԿԵՆԻՆ ԶԵՐԿԱՆՈՅԱՆ 750 Փրակ:

L'ASSOCIATION ARMENIENNE D'AIDE SOCIALE

Reconnue d'utilité publique

URGENT

Recherche Directeur ou Directrice pour diriger un des établissements de la région parisienne

Ce poste en CDD implique la gestion d'ensemble de la maison de retraite du personnel et l'organisation

Le candidat doit posséder une connaissance du français et de l'arménien

LOGEMENT ASSURE

Prière de prendre rendez-vous ou adresser C. V.

au Siège de l'Association 77, rue La Fayette — 75009 PARIS Tél. : 01 48 78 02 99

Secrétariat ouvert tous les jours de 14h à 18h sauf Samedi et Dimanche

RECHERCHONS

Ecole TARKMANTCHATZ d'Issy-les-Moulineaux recherche un professeur de français, niveau C.P. (BAC français + Licence d'enseignement) pour la rentrée Septembre 1998.

Connaissance de l'arménien est demandée.

C.V. à envoyer à :

L'ECOLE TARKMANTCHATZ 19, Sentier des Epinettes, 92130 Issy-les-Moulineaux.

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԿ

Կրթիկ, Յունիս 5-ին Դաստիարակչական ԿԵՆՏՐՈՆԻՆ Շաբաթ - Կրթիկ Մարտի և մայրիկներու խնամքով:

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE

Colonic de Vacances

Pour la 15ème fois l'UGAB organise sa colonie mixte pour les enfants de 7 à 14 ans

du Jeudi 2 Juillet au Jeudi 23 Juillet

Elle aura lieu cette année comme l'année précédente à Chailloil La Villette (Hautes-Alpes)

Prix: Voyage (Marseille à Marseille) et activités compris 3 300 Francs pour 1 enfant 6 000 Francs pour 2 enfants

Pour tous renseignements veuillez contacter l'UGAB au : 327, Boulevard Michelet — 13009 MARSEILLE — Tél. : 04 91 22 10 45

UGAB-MARSEILLE

DINER DANSANT SAMEDI 6 JUIN

Nous serons heureux de vous accueillir le Samedi 6 Juin à 20 heures au siège de l'UGAB. Un avant goût de vacances, avec cette soirée «ARMENO-GRECQUE».

— Ambiance musicale entraînant assurée au son du «Bouzouki».

— Musique arménienne et grecque.

Prix : Membres 200 F, non-membres 250 F, jeunes et étudiants 150 F.

Réservation indispensable avant le 2 Juin au 04 91 22 10 45.

U G A B — 327, Boulevard Michelet — 13009 MARSEILLE

L'ECOLE TARKMANTCHATZ d'Issy-les-Moulineaux organise sa

FETE CHAMPETRE ANNUELLE

le Dimanche 14 Juin à partir de 12 heures dans les jardins de l'Ecole 19.27, Sentier des Epinettes — Issy-les-Moulineaux Métro : Mairie d'Issy — Autobus : 169, arrêt Défense - Egalité. Animation :

HAGOP et son orchestre avec les chanteurs VAHRAM et ALIK ainsi que

L'Orchestre CHIRAZ avec les chanteurs SETA

YERVANT et CAROLINE

Buffet: Spécialités arméniennes

• Stands de jeux

• Loterie

• Attractions

• Surprises...

ENTREE GRATUITE

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83, rue d'Hauteville — 75010 PARIS

SIRET : 571 027 317 000 15

Commission paritaire : No 55935

(Շար. ք. Դ. Էջ)

